

to je madjarske, tak mož pač ni za to, da ljudstvo drži kaj na njegovo besedo. Da je pa pri njem tako, to vedó naši bralci lahko iz vsega, kar so doslej izvedeli o njem. Mi ne znamo, koliko ali nekaj bralcev imamo v Medjimurji, le-te pa prosimo zato, naj gledajo, da dobé ljudje drugo berilo v roke. Naj bo že to, katero koli, samo „Medjimurje“ naj ne bode!

To je pogubljivo in ostane tako, če še desetkrat priseže slavní Margitai Jozsef na „svojo zastavo“. Častita duhovščina pa naj gleda, da se otrese sama jarma, nasilja, ki se ji dela od madjarstva. Dokler pa še ne more tega, naj skrbi ljudstvu, da dobi boljše berilo v roke, kakor je „Medjimurje“.

Slov. jezik in c. kr. uradi.

(Konec.)

Da pa bralci „Slov. Gospodarja“ še bolj razvidijo, da se res nismo potegovali za same malenkostne reči in prijekali „bika za rep, namesto za roge“, objavljam, kakor sem bil že obljubil, celo dotično prošnjo od besede do besede. Prošnja se glasi:

„Vis. c. kr. justično ministerstvo!

Okraj Šmarski — St. Marein bei Erlachstein — na južnem Štajarskem je popolnoma slovenski. Za Nemce se je dalo vpisati pri zadnji štetvi komaj 40 oseb, in še to so večinoma uradniki; vsi ostali stanovniki — po številu 18.100 — so Slovenci.

Tembolj se čudime in žali nas to, da se slovenski naš jezik in ž njim vred narodnost naša pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišči v Šmarji tako prezira! Akoravno ima sodišče opraviti izključljivo le s slovenskimi strankami vidimo na poslopji, kjer uraduje, samo nemški napis: „K. k. Bezirksgericht St. Marein“ pod c. kr. orlom! Istotako so napisi nad posameznimi vrati, kjer poslujejo uradniki in sodniki, samo v nemškem jeziku. Človek bi mislil, da so toti napisi za to, da se stranke lahko po njih ravna in da razvidijo, kje biva kak urad, oziroma sodnik; človek bi nadalje sklepal, da bodo toti napisi pri našem sodišči, ki je samo za slovenske stranke, tudi slovenski, ali napisi so samo v jeziku nemškem! Ako se taki napisi napravljajo v tujem, strankam nerazumljivem jeziku, pravi se to nezmisel in je prav takó, kakor bi jih sploh ne bilo. Stranke morajo vendar-le še popraševati, kje uraduje ta ali oni uradnik. Uradni pečat je pri našem sodišči za vse odloke, tudi za slovenske samo nemški. Pozivi, s katerimi se kličejo stranke in priče k sodišču, so nemški. Sprejemni listi, s katerimi morajo stranke potrjevati prejém odlok, razsodb, pozivov itd., so seveda ravno tako samo nemški.

Nam Slovencem se godi s tote strani —

in ne samo pri nas v Šmariji, ampak tudi po drugod po Slovenskem! — očividna krivica. Naš narod umeje slovenski čitati in pisati; ako dobiva torej slovenske dopise, vé takoj, kaj zahteva od njega c. kr. sodišče. Pri nemških pozivih pa ti mora iskati še le tolmača, ali ta ne zadene vselej prave, tako, da imajo stranke lahko večkrat veliko škodo. Pravici to gotovo ne koristi.

Visoko c. kr. justično ministerstvo, stoječe vselej in vsekdar na principu državnih osnovnih zakonov, pokazalo je že premnogokrat tudi nam Slovencem nasproti, kako resno mu je mar, da se strogo izvaja jezikovna enakopravnost zanjamčena nam v § 19. Zatorej prosimo s popolnim zaupanjem:

Vis. c. kr. justično ministerstvo blagovoli zaukazati, da se na našem c. kr. okr. sodišči naredi pod c. kr. orlom slovenski napis: „C. kr. okrajno sodišče v Šmariji; da si naše okr. sodišče omisli slovenski uradni pečat, slovenske pozive, sprejemnice in druge potrebne slovenske tiskovine, ter da take tiskovine potem tudi upotreblja“.

V Šmariji pri Jelšah, dne 9. dec. 1888.

(Sledé podpisi.)

Ne pričakujmo vsega od naših deželnih in državnih poslancev! Poleg teh naših zastopnikov je jeden glavnih pripomočkov za dosego narodnih pravic tudi pritožba, rekurz in prošnja. Vlada sama je že večkrat izjavila, da želi pojasnil izmed ljudstva samega; vlada želi in hoče imeti konkretnih slučajev v rokah, ker tako najlepše izvé potrebe in zahteve prebivalstva. Razen tega so take pritožbe tudi močna oslomba našim poslancem, ker po tem takem vlada izvé, da želje naših poslancev so želje narodove in ne samo njih osebne želje. Primeri rekurze slov. občin za slovensko ljudsko šolo, ki so imeli že nekaj uspehov! S tega širšega in višjega stališča, naj se ocenjuje naša gori omenjena pritožba. Prepričan sem, ako vsak okraj na slovenskem Štajarskem pošlje enake pritožbe na Dunaj, kakor okraj Šmarski, da to gotovo ne bo brez uspeha. To utegne spoznati tudi gosp. dopisnik, ki je spisal svoj odziv na naš poziv. „Trkajte in odprlo se vam bode!“ tako misli tudi poslej Šmarčan.

Gospodarske stvari.

Gnojišča in njih streha.

Da je gnojišče glavnica, ki daje dobre obresti, to je znano in slab gospodar, ki ne gleda na to, da ima dobro gnojišče, t. j. da pospravi gnoj čem bolje mogoče v kup, dokler ga ne izvozi na polje. To pa ni tako lahko, kakor se misli. Jama na kakem konci dvorišča, v katero se spravlja gnoj iz hlevov, ta še ni